

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/24/146

BERAADSLAGING NR. 24/074 VAN 7 MEI 2024 OVER DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSGEGEVENS UIT HET DATAWAREHOUSE ARBEIDSMARKT EN SOCIALE BESCHERMING DOOR DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID AAN DE ONDERZOEKSGROEP ECONOMIE VAN DE KU LEUVEN IN HET KADER VAN EEN ONDERZOEK INZAKE AUTOMATISERING EN TEWERKSTELLING

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder de artikelen 5 en 15;

Gelet op de aanvraag van de Onderzoeksgroep Economie (ECON) – campus Brussel (Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven);

Gelet op het verslag van de afdeling Innovatie en Beleidsondersteuning van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. ONDERWERP

1. De Onderzoeksgroep Economie van de KU Leuven onderzoekt de impact van technologische ontwikkeling (automatisering) op de tewerkstelling in België (onder meer de invloed op het aantal werknemers volgens hun opleidingsniveau en opleidingsdomein). Eerst zouden de ondernemingen met een geautomatiseerd productieproces worden geïdentificeerd, door middel van informatie uit hun jaarrekeningen (te verstrekken door de Nationale Bank van België). Vervolgens zou per betrokken onderneming de eigen tewerkstellingsevolutie en die van haar toeleveranciers (ook te identificeren door de Nationale Bank van België¹) worden geanalyseerd (de onderzoekers willen immers de arbeidsmarktveranderingen over de hele *supply chain* kennen). Ten slotte zou gebruik worden gemaakt van persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (informatie over het opleidingsniveau, het opleidingsdomein, de leeftijd en de verloning van de werknemers).

¹ De Nationale Bank van België maakt daartoe gebruik van reeds beschikbare BTW-informatie van de federale overheidsdienst Financiën. De organisatie ontvangt die persoonsgegevens met toepassing van de beraadslaging nr. 15/2018 van 8 maart 2018 van het voormalig sectoraal comité voor de federale overheid maar zou ze nu dus (ook) aanwenden voor een ander doeleinde. Deze specifieke problematiek moet worden geregeld volgens de bepalingen van artikel 35/1 van de wet van 15 augustus 2012 *houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator*.

2. De volgende werkwijze zou worden toegepast. De Nationale Bank van België bepaalt de populatie van ondernemingen (het gaat om de ondernemingen die in de periode 2003-2021 jaarrekeningen indienden en personeel in dienst hadden), bakent twee groepen af – de *interventiegroep* (automatiserende bedrijven en hun toeleveranciers) en de *controlegroep* (niet-automatiserende bedrijven en hun toeleveranciers) – en stelt bepaalde inlichtingen op ondernemingsniveau (met ondernemingsnummer en inschrijvingsnummer) ter beschikking van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, die vervolgens voor iedere onderneming persoonsgegevens op werknemersniveau verwerkt en aggregeert (het identificatienummer van de onderneming wordt daarbij vervangen door een uniek, betekenisloos volgnummer). Per werkgever zou per combinatie van toepasselijke criteriumwaarden worden aangeduid hoeveel werknemers eraan beantwoorden. Er kan worden vermoed dat aan veel van die combinaties van toepasselijke criteriumwaarden slechts enkele werknemers zullen voldoen².
3. Per werkgever-rechtspersoon (aangeduid met een uniek, betekenisloos volgnummer) zouden enkel geaggregeerde inlichtingen op werknemersniveau worden verwerkt. De onderzoekers willen in het bijzonder informatie met betrekking tot het opleidingsniveau en het opleidingsdomein van de werknemers van de werkgever-rechtspersoon aanwenden. Het gaat aldus om het aantal werknemers per mogelijke combinatie van *opleidingsniveau* (een vijftiental opties) en *opleidingsdomein* (een dertigtal opties). Door middel van die informatie kan worden nagegaan hoe de automatisering van de ondernemingen een verschillende impact heeft op werknemers met een verschillende opleiding. Per combinatie van opleidingsniveau en opleidingsdomein zouden tevens (in aangepaste klassen) het gemiddeld bruto belastbaar jaarloon en het gemiddeld voltijdsequivalent ter beschikking worden gesteld. Ten slotte zou per werkgever ook de gemiddelde leeftijd van de werknemers (in aangepaste klassen) worden meegedeeld (niet per combinatie van opleidingsniveau en opleidingsdomein).
4. De verwerking van persoonsgegevens geschiedt in twee fases. In de eerste fase ontvangen de onderzoekers van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een fragment van de gegevens (3.000 records), zij het gescrambled, waarmee ze toepassingen kunnen ontwikkelen. Het gaat om gegevens over werkgevers, vermeld met een specifiek volgnummer, en hun respectieve werknemers (hun status wordt ten aanzien van de onderzoekers verwerkt in geaggregeerde tabellen). In de tweede fase hebben de onderzoekers toegang tot dezelfde types gegevens van de volledige populatie, zij het op een beveiligde computer in het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en onder het permanent toezicht van een medewerker van die organisatie, om er hun eerder gecreëerde algoritmes op toe te passen, en kunnen ze de resultaten van hun acties uitsluitend in de vorm van louter anonieme gegevens buiten het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid brengen (daartoe voert de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid vooraf een *small cell* risico-analyse uit).

² Hoewel de informatie over de werknemers van een bepaalde werkgever (aangeduid met een betekenisloos volgnummer, ter vervanging van diens ondernemingsnummer en inschrijvingsnummer) wordt samengevoegd, kan er toch sprake zijn van persoonsgegevens voor zover slechts enkele sociaal verzekerden aan een bepaalde combinatie van criteriumwaarden voldoen. In dat geval gaat het om gepseudonimiseerde persoonsgegevens vermits enkel de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid in staat is om de betrokkenen te heridentificeren (de aanvrager kan dat zelf niet).

B. BEHANDELING

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

5. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 15, § 1, eerste lid, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van Sociale Zekerheid vereist elke mededeling van persoonsgegevens (dat zijn gegevens met betrekking tot een natuurlijke persoon) door een instelling van sociale zekerheid of door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan een andere instelling van sociale zekerheid of aan een andere organisatie dan een federale overheidsdienst, een programmatorische overheidsdienst of een federale instelling van openbaar nut een voorafgaande beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité.
6. De informatie heeft betrekking op individuele werkgevers-rechtspersonen (de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid vervangt hun reëel identificatienummer wel op voorhand door een fictief volgnummer). De mededeling van informatie van werkgevers-rechtspersonen vergt op zich geen beraadslaging van het informatieveiligheidscomité. Per werkgever-rechtspersoon wordt ook informatie over de werknemers verwerkt, zij het in de vorm van geaggregeerde tabellen. Indien maar enkele werknemers aan een bepaalde combinatie van criteriumwaarden voldoen (en er in de geaggregeerde tabel dus sprake is van een *small cell*) bestaat het risico op heridentificatie van de betrokkenen en kunnen de inlichtingen niet worden beschouwd als anonieme gegevens. Het gaat dan om gepseudonimiseerde persoonsgegevens vermits enkel de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de mogelijkheid heeft om de identiteit van de betrokken werknemers nog te achterhalen. Gelet op de voorgestelde werkwijze kunnen de onderzoekers zelf de betrokkenen niet heridentificeren³.

Rechtmatigheid van de verwerking

7. Overeenkomstig artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de daarin vermelde voorwaarden is vervuld.
8. De mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens (wat de kwalificatie van de informatie betreft: zie hoger) uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan de Onderzoeksgroep Economie van de KU Leuven voor het realiseren van een onderzoek inzake automatisering en tewerkstelling, is rechtmatig daar ze, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, e), noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang.

³ De gegevens hebben betrekking op werkgevers-rechtspersonen en hun respectieve werknemers, van wie de informatie wordt geaggregeerd. Zelfs al komen er in de tabellen met geaggregeerde informatie *small cells* voor, dan nog kunnen de onderzoekers de individuele werknemers niet heridentificeren daar het identificatienummer van de werkgever steeds wordt vervangen door een betekenisloos volgnummer. Enkel de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid kan het verband leggen tussen de ter beschikking gestelde gegevens en de natuurlijke personen op wie zij betrekking hebben. Het gaat aldus om gepseudonimiseerde persoonsgegevens.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

9. Krachtens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (opslagbeperking) en moeten ze worden verwerkt met behulp van passende technische of organisatorische maatregelen zodat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).

Doelbinding

10. De mededeling beoogt een bepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het verwezenlijken van een onderzoek inzake automatisering en tewerkstelling. Met hun project willen de onderzoekers de impact van de technologische ontwikkeling op de tewerkstelling in België bestuderen. Daartoe zouden ze de invloed op het aantal werknemers, verder ingedeeld naargelang hun opleidingsniveau en opleidingsdomein, analyseren (voor de automatiserende ondernemingen en voor hun toeleveranciers).

Minimale gegevensverwerking

11. Het onderzoek richt zich op een interventiegroep (ondernemingen met een geautomatiseerd productieproces en hun respectieve toeleveranciers) en een controlegroep (ondernemingen zonder een geautomatiseerd productieproces en hun respectieve toeleveranciers). Het gaat onverkort over werkgevers-rechtspersonen. Hun toepasselijke identificatienummers (dat wil zeggen het ondernemingsnummer en het inschrijvingsnummer) worden niet bezorgd aan de onderzoekers maar vervangen door een fictief volgnummer.
12. Per werkgever-rechtspersoon (door de Nationale Bank van België geselecteerd omdat hij in de periode 2003-2021 jaarrekeningen indiende en personeel in dienst had) worden geaggregeerde tabellen over de situatie van diens werknemers ter beschikking gesteld. In deze geaggregeerde tabellen wordt het aantal werknemers van de werkgever-rechtspersoon opgenomen, verder ingedeeld in functie van hun opleidingsniveau, hun opleidingsdomein, hun leeftijd en hun verloning.
13. Het aantal werknemers wordt ingedeeld per mogelijke combinatie van opleidingsniveau en opleidingsdomein. Voor elke dergelijke combinatie (dus per cel) worden eveneens (in klassen) het gemiddeld bruto belastbaar jaarloon en het gemiddeld voltijdsequivalent ter beschikking gesteld. Van elke werkgever wordt daarenboven de gemiddelde leeftijd van de

werknemers (in klassen) meegedeeld (het gaat om de gemiddelde leeftijd van de werknemers als zodanig, dus niet voor elke combinatie van opleidingsniveau en opleidingsdomein).

14. Aan de hand van de informatie over het opleidingsniveau en het opleidingsdomein van de werknemers, zoals beschikbaar in het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, kunnen de onderzoekers nagaan op welke wijze de gevolgen van de automatisering verschillen in functie van de opleiding van de werknemers. Zij kunnen per werkgever-rechtspersoon van de selectie (de interventiegroep en de controlegroep) controleren hoe zijn werknemersbestand evolueert.
15. Per combinatie van opleidingsniveau en opleidingsdomein (voor een individuele werkgever-rechtspersoon) wordt het gemiddeld bruto belastbaar jaarloon aangeduid (in klassen). Met die informatie kunnen de onderzoekers kijken of de lonen van de werknemers toenemen of afnemen na de automatisering. Door middel van het gemiddeld voltijdsequivalent kunnen de onderzoekers de informatie met betrekking tot de tewerkstelling en het loon desgevallend corrigeren.
16. De gemiddelde leeftijd van de werknemers wordt in klassen ingedeeld en meegedeeld op het niveau van de onderneming (en dus niet apart, per koppeling van opleidingsniveau en opleidingsdomein van de werknemers). De onderzoekers willen het verband tussen de automatisering van de onderneming en de leeftijd van de werknemers analyseren (ze gaan uit van de hypothese dat een automatisering leidt tot een grotere vraag naar jonge werknemers daar die meer vertrouwd zouden zijn met de nieuwe technologieën).
17. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verkrijgt de informatie van de ondernemingen waarvan ze het ondernemingsnummer en het inschrijvingsnummer vanwege de Nationale Bank van België heeft ontvangen met informatie uit het door haar beheerde datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming (meer bepaald informatie over de werknemers). Ze vervangt die identificatienummers door een uniek volgnummer, zonder enige verdere betekenis.
18. In een eerste stadium bezorgt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan de onderzoekers informatie over een fractie van de geselecteerde ondernemingen, maar dan wel op een gescramblede wijze (sommige eigenschappen van de ene persoon worden toegekend aan de andere persoon). Zo zijn de onderzoekers in staat om in hun eigen kantoren specifieke toepassingen te ontwikkelen. Zij kunnen daarbij echter zelf de identiteit van de betrokken werknemers niet achterhalen.
19. In een tweede stadium verwerken de onderzoekers dezelfde categorieën gegevens van de ganse selectie van ondernemingen om hun eerder gecreëerde toepassingen uit te voeren. Dat gebeurt steeds onverkort op een beveiligde computer, in het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, onder constant toezicht van een daartoe aangeduide medewerker. De onderzoekers kunnen de resultaten van hun acties enkel als anonieme gegevens meenemen uit de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
20. De in het eerste stadium mee te delen inlichtingen zijn, uitgaande van het vermelde doeleinde, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig. In het tweede stadium voeren de onderzoekers

de door hen ontwikkelde toepassingen uit bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, in een beveiligde omgeving, en verlaten ze het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid met de resultaten van hun acties, in de vorm van anonieme informatie (daartoe verricht de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid vooraf een *small cell* risico-analyse).

Opslagbeperking

21. De onderzoekers vernietigen de gepseudonimiseerde persoonsgegevens die ze in de eerste fase van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid hebben ontvangen zodra ze niet meer noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van hun onderzoek inzake automatisering en tewerkstelling en ten laatste op 31 december 2027. Die bewaarduur kan uitsluitend worden verlengd door middel van een uitdrukkelijke beslissing van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité.

Integriteit en vertrouwelijkheid

22. De aanvrager stelt alles in het werk om te vermijden dat de betrokkenen kunnen worden geïdentificeerd en onthoudt zich alleszins van elke poging om de in de eerste fase van het onderzoek van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verkregen gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens. Hij deelt die gepseudonimiseerde persoonsgegevens daarenboven in geen geval mee aan derden. Voorts publiceert hij de resultaten van de door hem uitgevoerde verwerking uitsluitend in een vorm die geen enkele mogelijkheid meer biedt om de betrokken sociaal verzekerden alsnog te (her)identificeren.
23. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid treft de nodige specifieke maatregelen (*use case* gebonden), uit een *toolbox* met mogelijke acties, om te waarborgen dat de onderzoekers op geen enkel ogenblik de betrokkenen kunnen heridentificeren.
24. De aanvrager houdt rekening met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Om deze redenen besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de beschreven mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan de Onderzoeksgroep Economie van de KU Leuven in het kader van een onderzoek inzake automatisering en tewerkstelling, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de persoonsgegevensbescherming.

Deze beraadslaging treedt in werking op 24 mei 2024.

Michel DENEYER
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).